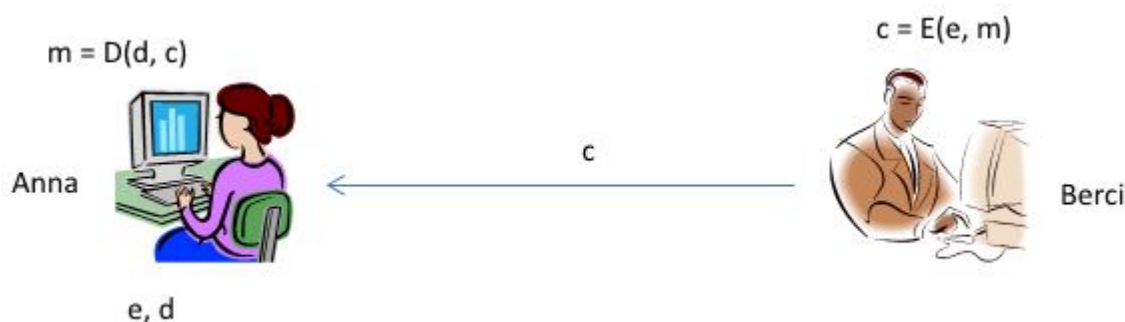

Nyilvános kulcsú rendszerek

A kommunikáció alapmodellje:

1. Anna készít egy **e, d** kulcspárt.
2. **d**-t titokban tartja, **e**-t nyilvánosságra hozza.
3. Ha Berci üzeni akar Annának, akkor Anna (**e**) nyilvános kulcsát használja.
4. **c = E(e, m)** alapján **c**-t csak Anna tudja visszafejteni, **m = D(d, c)** alkalmazásával.
5. Ha más is üzeni kíván Annának, akkor használhatja az ő nyilvános (**e**) kulcsát.

A rendszer biztonságos a visszafejtés szempontjából, de Anna soha sem lehet biztos, hogy Berci küldte az üzenetet, hiszen a nyilvános (e) kulcsot bárki használhatja.

RSA algoritmus

Rivest, Shamir, Adleman (1977), az algoritmus a hatványozáson és a moduló (maradékos osztás) műveleten alapul. Ha következő egyenlet teljesül:

$$T^{ed} \bmod N = T$$

Akkor az egyenletet szét lehet választani két részre, ahol az első egyenlet kódol, a második dekódol:

$$T^e \bmod N = C \quad C^d \bmod N = T$$

Sajnos ez az összefüggés, nem fog működni tetszőleges e, d, N számhármassokra. Próbáljuk meghatározni milyen feltételek szükségesek?

Alaptétel

Akár mennyire hihetetlen, de a következő összefüggést még az ókori görögök is ismerték:

$(T^{N-1} \bmod N = 1)$ egyenlet egész számokra abban az esetben teljesül, ha $(N > T)$ és (N) prímszám.

megjegyzés: prímekek azok a pozitív egész számok, amelyeknek nincsen (1-nél különböző) egész osztójuk, pl. 1, 2, 3, 5, 7, 11, 13, 19, stb...

Az alaptétel szerint az egyenlet ekvivalens átalakításokkal a fenti alakra hozható a következőképpen:

Az $\phi(N)$ jelölje azt, hogy N -nek hány relatív prímje van. pl: $\phi(9) = 6$ mivel 9 relatív prímjei sorban a $(1,2,4,5,7,8)$, a 6 nem az, mert a 3 többszöröse.

Érdekes megfigyelni, hogy prímszámok esetén nem kell számolnunk, pl: $\phi(11) = 10$, mivel $(1,2,3,4,5,6,7,8,9,10)$ nem lesz olyan nála kisebb szám ami osztója, mivel 11 prím szám!

Ezért felírható az általános: $\phi(N) + 1 = N$ összefüggés. Tehát:

$$T^{\phi(N)} \pmod{N} = 1,$$

mivel $(N - 1 = \phi(N))$ összefüggés behelyettesíthető. Ha a hatványozás kitevőjét beszorozzuk egy konstanssal, akkor a moduló művelet nem változik, a maradék akkor is ugyanannyi lesz:

$$T^{K \cdot \phi(N)} \pmod{N} = 1.$$

Ez a lépés biztosítja, hogy végtelen kulcs lehet, mivel "bármilyen" K -t alkalmazhatunk (K tetszőleges egész szám). Most pedig szorozzuk be T -vel mindkét oldalt:

$$T^{K \cdot \phi(N) + 1} \pmod{N} = T.$$

ha K -t úgy választjuk meg, hogy a $(K \cdot \phi(N) + 1)$ felbontható legyen két egész szám szorzatára, akkor megkapjuk e, d kulcsokat. Hogy ne kelljen próbálgatni, ezért egy egzakt módszer is létezik, amit majd később részletezünk.

RSA kulcsgenerálás

A kulcsgenerálás a következőképpen történik:

1. keresünk két nagy prímszámot: X és Y
2. ezek szorzata lesz: $(N = X \cdot Y)$
3. mindkét számnak ismerjük, hogy hány relatív prímje van: $(\phi(X) = X - 1, \phi(Y) = Y - 1)$ és ez alapján $\phi(N)$ könnyen számolható: $\phi(N) = (X-1) \cdot (Y-1)$
4. felbontjuk $(K \cdot \phi(N) + 1)$ összefüggést két egész szám szorzatára. $(K \cdot \phi(N) + 1 = e \cdot d)$ felbontást a gyakorlatban a következő képlettel számoljuk: $\text{lnc}(e, \phi(N)) = 1$ egyenletből az e -t, majd a d -t a $(1 < d < \phi(N))$ feltétel figyelembe vételével az $(e \cdot d \pmod{\phi(N)} = 1)$ egyenlet megoldásával nyerjük.
5. nyilvános kulcs (e, N) , titkos kulcs (d, N)

Példa a kulcsgenerálásra

Anna választ 2 prímszámot, például legyenek: $(p=67)$ és $(q=11)$ a két választott prím.

1.) $(N = p \cdot q = 67 \cdot 11 = 737)$

2.) A relatív prímek száma: $(\phi(N) = (p-1) \cdot (q-1) = 66 \cdot 10 = 660)$

3.) Válasszunk egy (e) számot amelyre igaz: $(1 < e < \phi(N))$ és $(\text{lnc}(e, \phi(N)) = 1)$ $(\phi(N) = 660)$ -hoz a legkisebb ilyen kitevő $(e = 7)$

From:
<https://edu.iit.uni-miskolc.hu/> - Institute of Information Science - University of Miskolc

Permanent link:
https://edu.iit.uni-miskolc.hu/tanszek:oktatas:infrendalapjai_architekturak:informacio_titkositas_es_hitelesites:nyilvanos_kulcsu_rendszerek?rev=1731520425

Last update: 2024/11/13 17:53

